Tizennyolczadik évfolyam. 257. szám. Kolozsvárt, csütörtök, november 11. 1897.

SZERKESZTŐI IRODA:
Belmagyar-utcza végén a (Máriaffy-ház) hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. v. 32 korona.	Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona.	1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9. POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP. Telefon sz: 9.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemenyek sora: 5 frt.
Nyilttéri czikkek:
garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Szapáry redivivus.

II.

Azt mondottuk előző cikkünkben, hogy a Szapáry Gyula gr. delegationális elnöki jelöltségének jogosultságát a liberalis oldalról felhozott szempontból kifogásolhatónak nem találjuk.

De igenis van egy másik szempont, a mely a jelöltség jogosultságának kérdésessé tételét indokolja. Ez a szempont pedig közéletünk egyik igen komoly betegségére tereli figyelmünket. Arra a rendszerré vált gyakorlatra t. i. a mely a politika iuvalidusait egyre-másra reaktiválja, a bukott hősöket ujból szerephez juttatja, a skártba tett, lejárt, elkopott egyéneket ismét forgalomba hozza.

Ez a gyakorlat Tisza Kálmán miniszterelnöksége idején sem volt ismeretlen. Emlékezhetünk pl. Tolnai Lajosnak, az államvasutak volt igazgatójának e tekintetben valóban frappans esetére s tudhatjuk, hogy, mint vállt meg, a kormánypárti sajtó gyanusitásainak vessző futása között, állását sokat emlegetett igazgató, hogy aztán, pár bónap multán — a kormány hiveit nyert mandátummal, a képviselőházban tünjék fel.

Wekerle alatt Matlekovits Sándorral ismétlődött ez az eset. Ám mindnyijukon tultett Hieronymi Károly, ki legalább ötször tünt el a politikai szinpad sülyesztőiben, de mindannyiszor feltámadott egy-egy változott alakban.

És Bánffy alatt már nincs se szere, se száma ezeknek a rejtélyszerü el és feltünéseknek. Ő maga, a nagy miniszterelnök szintén az egy időben skartba tett nagyságok disztelen seregéből való. Éppen Szapáry Gyula gróf szoritotta volt nyugalomba a kettős főispánság positiójáról, hogy nem sokára a legnagyobb activitást igénylő állások egyikén támadjon fel halottaiból. Feltámadott és most ő támasztgat oly mértékben, a mely az uj testamentum csodáit juttatja eszébe minden kereszténynek.

Mi ugy tudtuk eddig, hogy a közélet bajnokának a veszélyekkel bátran szembe szállni kész, kitartó erély, a pezsgő munkakedv és a lelkes ügyszeretet e legbecsesebb tulajdonságai. Bánffy báró eddigi gyakorlata alaposan kioktatott e nézetünk tévessége felől.

A dolog szerinte ugy áll, hogy a közélet emberének legalább egyszer át kell mennie a skartba helyezés processusán. Mikor aztán egyéni önérzete szerencsésen megerősödött a boykotálás kalodájában, mikor lelkülete megerősödött a kellemetlen tapasztalatok keserűségében, mikor egyénisége szerencsésen átalakult a politikai élet idegemésztő élvezetei nélkülözésének Schrottkuráján: akkor elhagyhatja a közélet invalidusainak közkórházát és kezdheti az uj életet.

Mert hisz természetes, hogy a kifáradt organismus ujból erőhöz kap a rekreátión s csak az ellenzékiség örök tagadásának sivár szelleme teheti kérdésessé, hogy vajjon rendelkezhetik-e nem politikus függetlenségével. de bár e férfi önérzetével az, a kit mint marionettel mozgat, a hatalom keze elő és hátra, le és fel a forumról és hogy várhatni-e a közérdek objektiv, öntudatos és lelkiismeretes szolgálatát attól, a ki akár mert képtelenségét maga belátta, akár mert más által alkalmatlannak itéltetett — félrevonult, elhuzodott a szolgálattól?!

Oh a Bánffy-kormány alatt végre fogalmat alkothatunk magunknak a hallucinátusok modern alakjairól. Azokról a derék politikusokról, a kiknek, mint Anteusnak a föld, a magán-élet szelid csendje ad uj erőt a későbbi munkához. A magánélet, mely megadja kinek-kinek a mire szüksége van. Egyiknek a pihenést, másiknak a feledést s idővel valamennyinek az uj életet, a — feltámadást.

Nos hát Szapáry Gyula gr. is ott van a feltámadottak között. Társai a szabadelvüpárton sokan vannak. Szinte hiányos is volna nélküle a bélpoklosságból csodás módon meggyógyult politikai Lázárok társasága. A nem rég elhalt Terényi Lajos is e társasághoz tartozott. S mint öt év előtt neki, akként most egy éve Festetich Andor grófnak és Csernátoni Lajosnak is el kelle szen vednie a hüségben való probára tételnek azt a kinos processusát, mely egy időre félreteszi, mellőzi, a szereplés teréről leszoritja a hivőt, de csak azért, hogy később az elismerés annál fényesebb gloriájával sugarazza körül egyéniségét.

A nevezett urak közül is ott ragyog a delegationalis tagság gloriája. Egy olyan valami, a miért Fejérváry Károly pl. zsnkátát tánczolna, ha reá sütne.

De az legmelegebben Szapáry grófra süt.

És a liberalis táborban akadnak ennek a fénynek irigylői. De senki sem látja annak sütésében azt az otromban grotesk jelenséget, hogy nálunk az invalidusoknak jut a vezéri kard, a lábbadozó betegeknek az egészségügyi szolgálat vezetése, a multjukra feledést esdőknek a közbizalom kitüntetése.

Mi azonban látjuk a politikai mural insanity e szomoru tüneteit, s eszünkbe jut, hogy azt a vendéglőst, a ki a mult heti sültet ma feltálalja, vendégei gyomra rontásáért megbünteti a közegészségügyi rendőrség. A ki ellenben az ország politikai érzékét mérgezi a mult elavasodott étkeinek a feltálalásával; az megkapja a providentiális államférfi nevet.

V. A.

Politikai hirek.

A magyar pénzügyminiszter Bécsben. Mint Bécsből táviratozzák, Lukács pénzügyminiszter Bécsben volt, a király egy órai magánkihallgatáson fogadta őt. Ennek a kihallgatásnak nagy fontosságot tulajdonitanak budapesti és bécsi politikai körökben. Azt mondják, hogy Lukács a Bánffy-Bilinszki ügyben jár fönn. Itt irjuk meg, hogy báró Bánffy miniszterelnök ma a képviselőház folyosóján élesen elitélte Bilinszki „tapintatlan" eljárását.

Fiume kormányzója. Félhivatalosan jelentik, hogy a fiumei kormányzói állást a legközelebbi hetekben be fogják tölteni. Más forrás szerint, gróf Hadik Endre országgyülési képviselő van kiszemelve arra a méltóságra, amelyet főrendiházi tagság is m gillet. Az uj kormányzó január elsejére már elfoglalhatja állását.

A paktum. A püspöki kar és a kormány közt a katolikus autonomiára nézve bizonyos megállapodások jöttek létre, a melyeknek tartalma felől a következő dolgok szivárogtak ki. A püspökök belenyugszanak a király apostoli jogainak érintetlenségébe s abba, hogy a korona e jogokat ezentul is a felelős kormány tanácsa szerint gyakorolja. Ennek fejében a kormány belenyugszik abba, hogy a püspökök joghatósága ne csorbuljon, s hogy az ily módon korlátolt hatáskörü autonomiai szervezetnek is minden határozata csak oly esetben legyen végrehajtható, ha azokat a püspöki kar jóváhagyja. Nagyjában ez az alkunak tartalma. A kérdés csak az, mit szól majd hozzá a kongresszus?

A politikai helyzet.

Bánffyt sürgösen Bécsbe hivták. A király holnap fogja őt külön kihallgatáson fogadni. Bécsben komoly politikai körökben az a hir van elterjedve, hogy a király roszszalását fogja kifejezni a magyar kormány eljárása fölött a Bilinski-ügyben. Tudniillik a hirlapi közlés ellen van kifogás, e szerint a magyar kormánynak nem állott jogában az osztrák kormány ellen hirlapi támadást intézni. A két kormány egymás iránt tartozó loyálitása megkövetelte volna, hogy a rektifikáczió akár a parlamentben, akár más módon, de illő formában történt volna meg.

Az osztrák kormány vádul azt hozza fel, hogy Bánffy csak az osztrák obstrukciónak akar ujabb fegyvert adni a kezébe és igy az ő küzdelmét teszi Bécsben lehetetlenné.

Az osztrák fővárosban máskülönben is bonyolódnak a dolgok. Már utczai tüntetések is történtek, ugy, hogy az obstrukczió éppen nem mutatkozik leszereltnek.

Magyar politikai körökben Bánffyék részeről azt kolportolják, hogy a provizorium keresztülvitelének egyedüli akadálya Badeni s igy az ő távozása az ügyek békés megoldása miatt feltétlenül szükséges. Azt hiszik, hogy ez mielőbb be is fog következni.

A magyar kormány ma a Neue Freie Presse esti lapjában egy sajátságos kommünikét tétet közé, a mely politikai körökben méltó feltünést fog keltetni. E szerint a kormány decz. 1-ig vár az osztrák állapotok tisztázására és akkor fogja csak, a mennyiben azon viszonyok nem tisztázódnak, a magyar parlamentben a szükséges lépéseket megtenni. És ha nálunk bármi akadályok lennének akkor a törvényhozás utólagos jováhagyása reményében fogja részéről a szükséges intézkedéseket megtenni.

Csak nem akarja ez a nyilatkozat a magyar alkotmány esetleges felfüggesztését kijelenteni?

Majláth püspök elitélve.

Tegnapi távirati tudósitásunk kiegészitéseül irja tudósitónk a következőket:

Nagy Mihály és Nagy Károly nagymegyeri lakosok feljelentették Majláth Gusztáv gróf erdélyi püspököt, mint volt komáromi helyettes-plébánost, hogy a gyámságuk alatt álló Nagy Esztert a református vallásból a katholikus egyház kebelébe visszavette, holott tizennyolczadik életévéből még két hónap hiányzott. A komáromi járásbiróság a megtartott tárgyaláson ötven forint pénzbirságra itélte a püspököt.

Majláth püspök Kolozsvárról érkezett Komáromba. Az állomáson a komáromi hitközség nagy küldöttsége fogadta a főpapot, akihez Kutschera József h. plébános intézett üdvözlő beszédet, a melyre a püspök hosszu kocsisortól kisérve, a fellobogózott utczákon át, harangzugás között vonult a plébániára.

A tárgyalás délután három órakor kezdődött a járásbiróságnál.

A tárgyalást Veszelovszky János aljárásbiró vezette. A vádhatóságot Kenedi Imre kir. alügyész képviselte, a püspök védőjeként Pechath Antal ügyvéd jelent meg.

A felolvasott panaszlevél előadja, hogy Nagy Esztert a panaszlott anyagi előnyök által téritette a katholikus vallásra, a mennyiben a leány helyett lakást és tartásdijat fizetett.

A panasz felolvasása után Majláth Gusztáv a következőkben terjesztette elő védelmét:

Midőn itt e helyen megjelentem, érett megfontolás után tettem, mert egyházam törvényei azt mondják, hogy ne ismerjem el a világi biróságot akkor, midőn én, mint egyházam szolgája, kötelességemet teljesitettem. Hogy mégis megjelentem, tettem ezt azon tiszteletnél fogva, melylyel hazám törvényei és ő felsége által kinevezett biróság iránt viseltetem. Példát akart adni hiveimnek a mostani időben, midőn a tekintély elvét lábbal tiporják, miként kell tisztelni a hatóságot.

Ezek előre bocsájtása után röviden kijelentem, hogy a tényállásnak megfelel az, hogy én átvettem azt a leányt a kath. egyház kebelébe, mielőtt 18-ik életévét betöltötte volna. Megjegyzem, hogy az átvételnél nemcsak magam müködtem közre, mert én az átvétel előtt a leányt nem is láttam, nem is ismertem. Segédlelkészem is közreműködött az átvételnél, de én azért, a mit ő tett, a felelősséget magamra vállalom. Azt hittem, hogy a leány a 18-ik évét már betöltötte, ezért át is irtam a helvét hitvallásu szuperintendens urnak, hogy a leányt felvettem.

Valótlan azonban az, hogy én a leányt bármi anyagi előnyben részesitettem volna. Szentegyházunkban nem divat az, hogy a lelkeket pénzen vásárolják. Meghagyjuk mindenkinek a szabadságot, hogy kövesse mindenki lelke megnyugvását és a boldogságot ott, a hol azt föltalálni véli.

Egyebet nem mondok, a többire nézve jogi képviselőm fog nyilatkozni.

A tényállás elég világos, hogy cselekedetemből a szándékosság teljesen ki van zárva.

Nagy Károly és Nagy Mihály kijelentik, hogy a panaszhoz ragaszkodnak és fejenkint 4 forint költséget számitanak föl.

Ügyész a magánpanaszosokhoz:

Mikor beszéltek az áttérés előtt Nagy Eszterrel utoljára?

Magánpanaszosok: Nem beszéltünk vele.

Ügyész: Hogy tudják gyámi kötelességükkel összeegyeztetni, hogy még nem is beszéltek a leánynyal!

Panaszosok: Azt tudtuk, hogy Komáromban van s figyelmesek csak akkor lettünk reá, mikor keresztlevelét Nagy-Megyerről kérték.

Ekkor bejöttünk hozzá s láttuk, hogy egy asszonynál van és nem szolgál. Ekkor kérdeztük tőle áttérésének okát, mire azt felelte, hogy kosztadó asszonya beszélte rá.

Kenedi Imre ügyész erre előterjesztette vádinditványát; de elfogadta Majláth gróf ama védekezését, hony tettében a szándékosság fenn nem forog s az enyhitő körülmények figyelembe vételét kéri.

Pechata Antal ügyvéd védőbeszédében szintén a szándékosság hiányából indult ki s kérte a panaszlott fölmentését.

Ezután Veszelovszky aljárásbiró kihirdette az itéletet, mely szerint Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspököt az 1868. évi 53. t.-c. 2. szakaszába ütköző vallásellenі kihágásban bünösnek mondja ki s ezért az 1879. évi 40, t.-c. 21. szakaszának alkalmazása mellett 25 frt fő- és 25 frt mellékpénzbüntetésre iteli. Elmarasztalja magánpanaszosok részére 4 frt 40 kr. utánjárási költség megfizetésében.

Az itélet jogerős.

Este 6 órakor a püspök a Szent András-templomban fényes segédlettel litániát tartott. Ma az iskolákat látogatta meg.

Nagy diáktüntetés a Reichsrath előtt.

Bécs, nov. 10.

A bécsi egyetem német diáksága ma délelőtt nagy fetünést keltő demontrácziót rendezett, a melynek szinhelye az egyetem előcsarnoka és a Reichsrat épület feljárója volt.

Röviddel tiz óra után az egyetem előcsarnoka tömve volt német-nemzeti és német-szabadelvü diákokkal, — kik egyesületi jelvényekkel jelentek meg, — hogy a kormány nyelvrendelete ellen tüntessenek. Ezernél több egyetemi polgár volt jelen, kik először nyugodtan sétáltak fel s alá. A rektorátus, s mely a készülő demonstrácziórol értesült, a rend fentartására Müller főpedellust küldte oda; azonkivül Buckhaus irodaigazgató is megjelent a diákok között az előcsarnokban. Az egybegyültek között az a hir volt elterjedve, hogy Lecher és Wolf ott meg fognak jelenni, hogy hozzájuk beszédet intézzenek, de déli 12 óráig egyikük sem érkezett. A diákok most négytagu küldöttséget menesztettek a képviselőházba, hogy ott Schönerer és Wolf előtt kifejezzék a német diákság rokonszenvét és háláját parlamenti müködésükért és megkérjék, hogy jelenjenek meg a diákok között és beszéljenek hozzájuk.

Valamivel később a Germania diákegyesület jelt adott az indulásra és most az egész sereg megindult és Wolf, Schönerer és Lecher éltetése mellett a parlamenti épület felé vonultak, a hol a feljárókon helyet foglaltak. Menetközben a diákokat senki sem háborgatta, mert a rendőrségnek a tüntetésről tudomása nem volt és igy a Reichsrath előtt is csak a rendes számu rendőrök álltak, kik a deákok nagy tömegével szemben tehetetlenek voltak. A tüntetés természetesen nagy közönséget csődített össze, mely kiváncsian várta a történendőket. A diákok itt is zajosan éltették Wolfot, Schönerert és Lechert, mig Luegert és Badenit megabczugolták és midőn Luegert és Badenit, kik ép most érkeztek a házba, megpillantották, levett kalappal kezdték énekelni a Wacht am Rhein, a Der Gott der Eisen wachsen lässt és Deutschland über Alles kezdetü német hazafias dalokat.

A négy tagu küldöttség épen akkor érkezett, a mikor a házban, a hol a tüntetésnek hirét már tudták, a nagy bejáró kaput bezárták a tüntetők előtt zárni és még sikerült nekik a folyosóra kerülni, a hol Wolf és Schönerer képviselők előtt a diákság érzelmeit tolmácsolták. A képviselők barátságos válasza után kimentek az időközben oda érkezett társaikhoz, kik riadó Heil és Hoch kiáltásokkal fogadták. E közben a rendőrség megerősitést kapott és a diákokat vissza akarta szoritani, de e pillanatban Funke, Wolf és Kaiser képviselők megjelentek a ház kapuja előtt és Wolf igy kiáltott a rendőrök felé:

— Ugyan ne bántsák az embereket, hiszen látják, hogy békésen viselkednek!

E szavaknak meg volt a hatásuk. A rendőrök nem bántották a diákokat, kikhez Wolf most rövid beszédet intézett, a melyben rokonszenvük kifejezéseért köszönetet mondott és felkérte őket, hogy nyugodtan távozzanak. Viharos Hoch követte szavait, mire az egész tömeg a legnagyobb rendben visszavonult az aulába Wolfot éltetve, Badenit és Luegert lehurrogva.

A tüntetés, a mely különösen azért nevezetes, mert az első eset, hogy a német nemzetiek és a német szabadelvüek karöltve jártak el, Guschelbauer német nemzeti tanár éltetésével ért véget.

Mikor a tüntetők menete a parlamentből visszavonult az aulába, utközben elhaladva a városháza előtt, a diákok botjaikat fenyegetőleg emelgették s azt kiáltották:

— Vesszen Lueger, az áruló!

A tüntető menetben mintegy 1500-an vettek részt.

Eltünt akasztófa.

Budapest, nov. 9.

A Budapesti Napló irja:

A magyar történelem egy sötét emléke, az Ujépület nemsokára el fog tünni a föld szinéről és azon a helyen, a hol oltárra emelt vértanuink valamikor vérüket ontották, előkelő palotasorok között zöld parkban egy uj nemzedék fog haladni, a mely tragikus kiengesztelődéssel gondol vissza a golyó és a kötél rémidejére.

Ennek a sötét korszaknak nem egy ereklyéjét őrzi az Ujépület, és igazán ohajtandó volna, hogy ezeket a megszentelt emlékeit a mi multunknak az illetékes katonai hatóságok átadnák megőrzés végett a Nemzeti Muzeumnak.

Azt a czellát, a hol gróf Batthyány Lajos élete utolsó óráit eltöltötte, le kellene hordani és alkalmatos helyen valahol ismét fölépiteni, — hadd álljon örökre az a siralomház, a hol a legnemesebb honfiu szenvedett! Mert igy minden el fog kallódni! Még néhány év előtt volt régi helyén, a Szechenyi-téren levő kadétiskola kerités falán az a történelmi nevezetességü lélekharang, a mely ezüstös szavával hirdette a mi vértanuink utolsó óráját. Egyszerre csak szükségük volt valahol harangra és a katonai intézőség, hogy költséget kiméljen, ezt a lélekharangot elvitette regi helyéről.

Most pedig a napokban a leltár összeállitása alkalmából észrevették a hiányát a legdicsőbb ereklyének: eltünt a félszázados bitófa és hozzávaló fazsámoly! Ezen az akasztófán kellett volna meghalnia gróf Bathyány Lajosnak is, ha öngyilkossági kisérlete miatt kegyelemből meg nem engedik neki a gólyó által való halált, — valamint később rajta szenvendett — ki számos derék magyar hazafi.

Ez a bitófa egy hatalmas, elbarnult fatuskó, a melynek felső részén két erős fakorong a bitó törzsének egy kis részével derékszögü háromszöget alkotott. A durván készitett, jó magas fazsámoly szintén a nagy napokból való, rajta állott a halálra itélt, mig a hóhér a kötelet meg nem erősitette az akasztófa felső korongján, — aztán a pribébek kihuzták a zsámolyt a fölakasztott ember lába alól.

Ezt a két ereklyét annak idején bevezették az Ujépület leltárába és minden uj parancsnok formálisan átvette gondozásába. Most nem találják sem az akasztófát, sem a zsámolyt. Tavaly tudtunkkal még megvolt mindakét ereklye és pedig az Ujépület ama részének a padlásán, a hol a lakatosmühelyt helyezték el.

Az akasztófának és zsámolynak meg kell kerülnie és ismételjük, hogy napjainkban, a mikor a tökéletes kiengesztelődés magasztos hangulatában, a király Bethlennek és Bocskaynak szobrot állit, nem fogják ezeket a drága ereklyéket a magyar nemzettől elvonni.

Ez az akasztófa nem lehet dicsőséges emléke a közös hadsereg kaszárnyájának, de dicső ereklyéje a magyarság templomának.

Névsora

a milleniumi kiállitáson kitüntetett ama kiállitóknak, a kik a kolozsvári kerület kiállitási bizottságának kerületébe tartoznak.

(A dijak nov. 21-én fognak kiosztatni.)

Diszoklevelet nyert.

Erdélyrészi magyar közmüvelődési egyesület, Kolozsvár.

Milleniumi nagyéremmel kitüntetetve.

Erdélyrészi kárpát egyesület, Kolozsvár. Apáthy István dr. tudomány egyetemi tanár, Kolozsvár. Dávida Leó dr. egyetemi tanár, Kolozsvár. Az erdélyrészi nőiparegylet által fenntartott áll. seg. nőiparisk., Kolozsvár. Fabinyi Rudolf dr. egyet. tanár, Kolozsvár. Kolozsvári zene konservatorium, Kolozsvár. Lechner Károly dr. egyet. tanár, Kolozsvár. ifj. Knauer József lakatos, Kolozsvár. N.-Enyedi épület lakatos árugyár r. t. N.-Enyed. Papp és Diczenty épület és mülakatos, Dees. Bak Lajos müasztalos, Kolozsvár. Müller

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Gyula kefegyáros, Kolozsvár. Szepessy Lajos a zsoboki márványgyár tulajdonos, Kolozsvár. Magyar amoniak szódagyár, M.-Ujvár. Gyarmathy Zsigáné, B.-Hunyad.

Kiállitási éremmel kitüntetve.

Alsófehérmegyei történelmi régészeti és term. tudományi társ., Gy.-Fehérvár. Erdélyi muzeum egylet, Kolozsvár. Abt Antal dr. egyetemi tanár, Kolozsvár. Felső kereskedelmi iskola, Kolozsvár. Kenyeres Balázs, dr. egyet. tanár, Kolozsvár. Községi elemi népiskola, Sz.-Somlyó. Siketnémák klvári orsz. intézete, Kolozsvár. Szász Domokos ev. ref. püspök, Kolozsvár, German János labda készitő, Zilah. Grosz Frigyes lakatos, Gy.-Fehérvár. Pollák Samu, Kolozsvár. Visky Imre, Kolozsvár. Baumann Arnold, asztalos, Gy.-Fehérvár. Farkasházi Fischer Vilmos, Kolozsvár. Bocz Mózes, Torda. Dengler Károly, Beszterce. Gegeszi Sámuel, Torda. Király Béla szijgyártó, N.-Enyed. Klaszovits György szijgyártó, Kolozsvárt. Bálint János szövőgyáros, N.-Enyed. Bolyai Gyula, Kolozsvár. Doroczy János csizmadia, Zilah. Deák Sándor czipész, B.-Hunyad. Első beszterczei kalapgyár szövet, Beszterce. Frieder Mór, Kolozsvár. Hegedüs Ferencz czipész, Kolozsvár. Hegedüs Péter Kolozsvár. Hubay Károly, Kolozsvár. Kottai János, Kolozsvár. Lengyel Károly, Kolozsvár. Marczenkievitz Ignácz, Kolozsvár. Matutsek József, Kolozsvár. Novelly Lajos, Kolozsvár. Schéfer András, Kolozsvár. Schiranovits Nándor, Beszterce. Turos Márton és társai, Kolozsvár, Zilahi Farkas János csizmadia, Torda. Hantz György könyvkötő Kolozsvár. Heinrich és társa ásvány szapp. gyár, Kolozsvár. Szilágyi Eleonora likör készitő, Kolozsvár. Farkas Gizella, B.-Hunyad. Frum Mária, Jaad. Gottschik Mária, Bessenyő. Klöser Katalin, Dipse. Nagy Lajosné, Kolozsvár, Thelmann Katalin, Dipse. Schandl Amália, Kolozsvár. Kiss György müszerész, Torda. Hoppe Lipót polg. iskola rajztanár, Zilah.

Elismerő oklevéllel kitüntetve:

Móbi Árpád zenész, Torda. Szilágymegyei Wesselényi egyesület, Zilah. Áll. segély községi leányiskola, Deés. Iparos tanonczi-skola, Kolozsvár. Községi polg. fiuiskola, Kolozsvár. Kállay Miklós polg. isk. tanitó, Beszterce. Kosárfonó iskola, Tacs, Örmény kath. ellemi fi és leányiskola, Szamosujvár. Strmber Ödön gymn. rajz tanár, Gy.-Fehérvár. Szolnok-doboka vármegyei áll. tanitó testület. S.-Szt.-András. Unitárius elemi leányiskola, Kolozsvár. Városi I-ső községi iskola, Kolozsvár. Városi II-községi elemi fiu és leány iskola, Kolozsvár. Vásárhelyi Gyula kir. javitó intézeti családfő, Kolozsvár. Vásártelki vasláp és vasláp telep tulajdonos Sigmond Lajos, Vásártelek. Andrásofszki Efráim haragöntő, Kolozsvár. Gaál Lajos sárgaréz és pakfonmüvész, Kolozsvár. Léber Gyula, sodronyszövet fonal és szitaárugyár Kolozsvár Németh István, lakatos Kolozsvár. Zeiler Géza, bádogos Kolozsvár. Udvari András, kocsikészitő Kolozsvár. Binder Ferencz, Torda. Gáll B, János, Kolozsvár. Komáromi János, Kolozsvár. Tessitori és Gurizati, Kolozsvár. Duchony János, kárpitos Kolozsvár. Fáix János, asztalos Kolozsvár. Guba János, asztalos Deés. Molnár Benedek, asztalos Kolozsvár. Szabó és Schrammer, kárpitos Kolozsvár. Tordai fazékas ipartársulat gyüjteményes kiállitói, Torda. ld. Bene József, Torda. Csetnek István Zilah, Osváth Endre, Zilah, Szabó Lajos, szijgyártó Deés, Vörös Sándor, szijgyártó Monor, Graef Sámuel kötélverő, Beszterce. Darvay Antal, Deés. — Deési férfiszabó együttes kiállitása. Budai Albert, Deés. Máté Ferencz, Deés. Reiter József, Deés. Strassmond Jonás, Deés. Farkas István, Deés. Farkas János csizmadia, Zilah, Grünbaum Mór, Deés, Herczeg Fáni, Beszterce. Horváth Sándor, Deés. Horváth János czipész, Deés. Káptalan Miklós, Torda. Banykó György, Kolozsvár. Banykó István, Kolozsvár. Blázsi Sándor, Kolozsvár. Bodnár Károly, Kolozsvár. Cserei József, Kolozsvár. Miskó István, Kolozsvár. ifj. Nagy István, Kolozsvár. Sipos József, Kolozsvár. Szilágyi József, Kolozsvár. Szilágyi Lajos, Kolozsvár. Tóth Antal, Kolozsvár. Veres Ferencz, Kolozsvár. Vrannay János, Kolozsvár. Majláth Antal czipész, Kolozsvár. Molnár Domokos, Deés. Máthé János, Szamosujvár. Péter Mózes, Gy-Fehérvár. Székely János, Torda. Szász Sándor, Torda. Tordai csizmadia tan együttes kiállitása. Albertffy János, Torda. Bertalan Ferencz, Torda. Csutak Károly, Torda. Debreczeni Márton, Torda. Kovács Mózes, Torda. Molnár Sándor, Torda. Szabó József, Torda. Veszprémi Ferencz, Torda. Weisz Dávid, Deés. Dunky Fivérek fényképész, Kolozsvár. Ferencz és társa, Kolozsvár. Glück Ignácz gyáros, Gy.-Fehérvár. Incze Elek könyvkötő, Kolozsvár. Lusztig Pál eczetgyáros, Gyalu. Binder Jánosné, Sz.-Budak. Bartha Mimi, B.-Tiha. Böhm György, F.-szász ujfalu. Csallner Dávid lelkész, Beszterce. Fazakas János, Kolozsvár. Grosz János, F.-szász ujfalu. Grosz Mihály, F,-szász ujfalu. Gunesch C. Lujza, Tacs. Heszk Mihály, F.-szász-uj falu. Karsay Eszter, N.-Buny. K-Küküllő vmegyei gazd. bizottsága, D. szt. Márton. Klösser Mária, Lipse. Klosik Anna, Dipse. Szilágymegyei gazdasági. egylet, Zilah. Bentháim Lujza Kolozsvár. Békéssy Anna, Kolozsvár. Bethlemi műmalom részvény társaság Bethlen. Schlezár József, fodrász, Kolozsvár.

Közreműködők érme;

Bertha Mihály Emke Kolozsvár. Beszterczei Emke ovóda Beszterce. Gráf Jakab tanár Emke Kolozsvár. Kolozsvár szab. kir. város Kolozsvár. Kolozsvári csizmadia ipartársulat Emke Kolozsvár. Marschelek Endre Emke Kolozsvár. Pap Elek Emke Kolozsvár. Bernád Lajos igazgató D.-Szt.-Márton. Bánffy Károlyné br. kézimunka tanitóné D.-Szt.-Márton, Császky József kőfaragó és kőcsiszoló szak isk. igazg. Zalatna. Eperjessi Ferencz igazgató Erzsébetváros. Ferenczi István dr. fa és fémipari szakisk. igazgató Kozár. Ferdinandy József fa és fémipar szakisk. tanár Kozár. Füzy Katinka polg. isk. tanitónő N.-Enyed. Józsa Dániel tanitó Gyerő-Vásárhely. Judik József fa- és fémipar szakisk. tanár Kolozsvár. Knopp Venczel kőfaragó és kőcsisz. szakisk. tanár Zalatna. Koleszár Lajos elemi iskola igazg. B.-Hunyad. Sutcze Ferencz mechanikus Kolozsvár. May Emilia tanitónőképezde munka tan. Kolozsvár. Miklós Józefin nőiipariskolai tanitónő, Kolozsvár. Pákay Lajos áll. fa- és fémipari szakisk. igazg., Kolozsvár. Pál Anna nőiparisk. igazg., Kolozsvár. Péter Vilmos igazg., Kolozsvár. Rend Irma munkatanitónő, Kolozsvár. Sinczky Julia, Kolozsvár. Szentpéteri János elemisk igazg., Kolozsvár. Szathmáry Ákos főgymn. tanár, Kolozsvár. Szubotin Mária kézimunkatanitónő, Kolozsvár. Szvacsina Géza városi tanácsos, Kolozsvár. Tamásy Erzsébet nőiparisk. tanitónő, Kolozsvár. Versényi Gábor képezdei rajztanár, Kolozsvár. Gámán Zsigmond, Kolozsvár. Marosujvári sóbányahivatal. Domokos József főmérnök, Maros-Ujvár. Steiger Zsigmond mérnök, M.-Ujvár. Stibor Antal gépmühelyvezető M.-Ujvár. Zalathnai főbányahivatal Krulkovszky Károly főmérnök, Zalatna. Wolff Antal géplakatos, Zalatna. Schandl Vilmos ácsmester, Zalatna. Mikola János kovács, Zalatna. Plesch Károly ólomforrasztó, Zalatna. F. Fischer Vilmos, Kolozsvár. Dr. Gámán József, Kolozsvár. Gerendy Istvánné sz. Tolnay Róza, D.-szt.-Márton. Pietsik Lajos vmegyei főszámvevő, Deés. Merza Lajos mérnök Emke, Kolozsvár. Molnár József tanitóképző int. tanár, Kolozsvár, Zoványi Lajos igazgató, Kraszna.

Véres adóvégrehajtás.

Hosszuaszó nov. 9.

Végzetesen folyt le a mai nap Hosszuaszon az adóvégrehajtás. Ugyanis végre hajtó urak nem bizván az emberek ndvariasságában, csendőrőket kértek maguk mellé, a zálogtárgyak össze szedésére járták is a házakat rendre, a mig Müller Johan szász gazdához be nem tértek, ott aztán félbe szakadt a zálogolás, mert Müller semmi kép nem akarta az elzálogositott tárgyakat ki adni. Mikor a végrehajtók be hivták a csendőrőket, Müller be lévén rugva Hajduk Sándor csendőrnek ugrott s szuronyát ki akarta csavarni kezéből. Kis nevü csendőr nem vette tréfára a dolgot, felszólitotta a népet, mert a lármára a szomszédok össze futottak, hogy oszoljon, mert lőni fog. De a nép nem ment el, ekkor az egyik csendőr szuronyát Müller Johannak gyomrába szurta.

Nagy szerencséje volt Müllernek, hogy derekán bőrőv volt, mert különben a szurony keresztül ment volna rajta. Müller felsem vette a dolgot s a mint bőrövéből kihuzták a szuronyt, mint egy megsebzett oroszlán rávetette magát a csendőrökre s elkezdett velük dulakodni. A csendőrök sem vették ekkor tréfára a dolgot. A dulakodás közben jobb karját átszurták s végre nagy nehezen letudták fogni.

Az orvos dr. Dániel Elek, midőn megjelent, hogy sebeit bekötözze, nem engedte meg, hanem torkon ragadta, ugy, hogy a csendőrök alig tudták ártalmatlanná tenni a rábiátus embert. Végre lekötözték s csak ugy tudták megfékezni a dühöngő embert.

Az orvos 8 sebet konstatált a testén, de egy sem halálos.

A nép különben a szegénység miatt nagyon elvan keseredve.

Fő jövedelmi forrásuk a bor lévén, de az idén egy szőllő fürtjök sem termett, s e mellett a Küküllő is kétszer áradt ki és tönkre tett minden termést.

A kolozsvári szinház szubvencziója.

Tegnap a „Nagyvárad" czimü ujság után közöltük dr. Barabás Béla országgyülési képviselő egy levelet, melyben az volt mondva, hogy a kolozsvári szinház jövő évi szubvencziója nem 40,000 forint lesz, mint azt a lapok hireszteltek, hanem csak az eddigi 26,000 frt.

Erre vonatkozolag ma arról értesitenek, hogy **a kolozsvári nemzeti szinháznak évi szubvencziója igenis 40,000 frt,** ennyi volt a multban, ennyi lesz a jövőben is.

Az igaz, hogy most nincs szó a 26,000 frt állami segély emeléséről, csakhogy ettől eltekintve, a szubvenczió 40,000 frt, mert az állam huszonhatezer forintján kivül **14,000 forinttal Erzsébet királyasszony ö Felsége szubvencziónálja a kolozsvári nemzeti szinházat.**

Az állami segély — a királyné adományán kivül is — tételileg negyvenezer frt, csakhogy az előző években a 40.000 frt évi segélyből 4000 frt adminisztratió kiadásokra, 26,000 frt a vállakozó igazgatónak adott ki, — 10000 frt pedig az elkötött szinházi alap visszapótlására lett visszatartva.

Mivel azonban azon bizonyos szinházi alap már legnagyobb részben potólva lett, sőt 20000 frt készpénzzel és rendelkezik, ezen alap további pótlását és kiegészitését most már szükségesnek nem látta a belügyminiszter és a kolozsvári nemzeti szinház állami kezelés behozatával, 1898 évi április 1-től kezdve ezt a multban visszatartott 10000 frtot is a szinház czéljaira az intendáns rendelkezésére fogja bocsátani, mivel az állami kezelés életbeléptetésével, a szinházat nagyobb kiadás fogja terhelni, tehát erre szükséges lesz. És csak is ezen feltétel mellett vállalta el Bölönyi József a kolozsvári nemzeti szinháznak állami kezelés melletti vezetését.

Küry-láz.

Kolozsvár, november 11.

Salvini nem csinált lázat. Állandóan 37 Celsiuson állott a közönség hőmérséke. Olykor lennebb. „Romeo és Julia" napján hőmérsék csökkenés állott be s a higany oszlop ijjesztőleg szállott lefelé.

Küryről már beszélnek. Nem a felemelt helyárak és bérletszünetek miatt, de mert Küryre kiváncsiak. Valjon haladt? És ha haladt, mennyit? Most mosolyog-e szebben, vagy akkor, mikor még itt volt. Gömbölyübb-e, vagy karcsubb? Üdébb-e, vagy halványabb? Mindegy, mert mindenkép érdekes. A kik ismerték az összehasonlitás kedvéért, — a kik nem ismerték, ismerni szeretnék.

Leginkább a fölött töprengenek, hogy melyik darabban kellene megnézni. „Trilby"-ben? Hm! Ez mindenesetre érdekes. Egy Trilby még akkor is érdekli a publikum nagy részét, ha nem Küry. Hát még ha Trilby — Küry. Baróti mezitlábbal játszta Trilbyt; — György Ilona harisnyával. Valyon Küry, hogy játsza? Ha hinni lehet a „Vasárnapi Ujság" képeinek a Küry Trilby-je mezitlábos modell. A professionatus modellek nem járnak mezitláb ugyan, de a szinpadi modellektől a kassza meztelen lábakat követel. A szerző is előirta s igy a melyik Trilby bizik a lábaiban, okvetetlenül mezitláb aratja a legmelegebb tapsokat.

Általános vélemény szerint a Küry Trilbyje szintén mezitláb lép a festő terembe és ugy a szinházi, mint a nem szinházi habituek közt ez a körülmény magasra csigázta a láz fokát. A szinházi pénztárt ostromolják. Az isteni Klárit Trilbyben akarja látni mindenki. „A kék asszony" és a „Sárga csikó" tizedrangu kérdéssé törpül. Pedig milyen szépen énekel a „Kék asszony"-ban és milyen aranyos Klári, akarom mondani Erzsike a „Sárga csikó"-ban. Mindhiába! Csak szemérmetes aggzüzek, — istenfélő anyókák és pipaszárlábu vászoncselédek nem lelkesednek Trilby után. A többi mind bomlik.

A kávéházakban a mellett korteskednek, hogy mind a háromszor Trilbyben lépjék fel Küry. A férfiak különben mindenütt nagy tetszéssel fogadják a mozgalmat, de a mint biztos forrásból értesülünk az asszonyok ellenmozgalmat inditanak és azt köv etelik, hogy lépjék fel a kisasszony inkább a „Molnár és gyermekei-"ben Trilby helyett.

Hogy a mozgalom milyen eredményt szül: nem bizonyos. Csupán az bizonyos, hogy a Küry-láz kiütött és egyre szedi áldozatait a szinházi nézőtér számára. Trilby mellett pedig óriási a többség és ha szavazásra kerül a dolog: a „Trilby"-sek győzelme több mint bizonyos.

Hátha azt mondanák, hogy Küry igazi párisi modell lesz: a legszebb fekete harisnyákkal és a legelegánsabb papucsban?

Valyon megcsappann-e a müvészeti láz? Nem lehet tudni, de az valószinü, hogy a „Sárga csikó" szinpadi értéke emelkedni fog.

Ám legyen igy vagy ugy, annyi bizonyosnak látszik, hogy Küry telt házak zajos tapsait fogja hallani mindhárom estén, mert nemcsak Trilbyben, de valamenynyi szerepében szivesen látja a közönség. (t. p.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 11.

— **Szent Márton.** Szent Márton lovag volt s mielőtt felvette volna a keresztény hitet, azelőtt pogány volt a vallása. Mint pogány gyakorolta a jótékonyságot. Csikorgó hideg volt, a midőn a metszőszéltől didergő, rongyos ruházatu koldus kérte őtöle alamizsnát. Pénze nem volt a lovagnak. E helyett ketté metszette köpenyegét, felét a koldusnak nyujtotta és sebesen elvágtatott. A legenda hozzá teszi, hogy Szent-Márton köpenyegével az a csoda történt, hogy mire haza ért, a köpenyeg ismét egész lett. Eszünkbe jut Szent Márton élete, most, midőn a naptárba tekintve látjuk, hogy az 1500 év előtt elhalt püspök nevének ma van az ünnepe. Eszünkbe juttatja a köpenyag legendáját ő az a 10 fokos hideg, a mi kint uralkodik s a mi egészen váratlanul köszöntött be. Nagyon sok ember didereg e szokatlan hidegben, meleg kabát nélkül. Ezek buzgón fohászkodnak most Szent-Mártonhoz, arra kérik őt hogy ha mint égben lakó szent köpenyegét nem adhat, eszközöljön ki legalább enyhébb időt, mert ha ősz közepén, 10 fok a hideg, hány fok les z akkor tél közepén, a mi január végére, február elejére esik és mi lesz a szegény emberekkel?

— **Iparosaink ünnepe.** Az ezredévi országos kiállitáson kitüntetést nyert kiállitók részére odaitélt érmek és okleveleket most expediálják szét a központból. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kerületébe tartozó kiállitók érmei és oklevelei e hét folyamán leérkeznek a kamarához, s azokat a jelen hó 21-én a városi Vigadóban rendezendő ünnepélyen fogják a kitüntetett kiállitóknak átadni. Az az aktus nagyobbszabásu ünnepélyességek közt fog lefolyni, a mennyiben az iparkamara ezzel kapcsolatban a királynak a nemzet részére tett nagy adományáért is ez uttal fog hálaünnepet rendezni. A királyi leirat és elhatározás méltatására a kamara dr. Márki Sándor egyetemi tanárt nyerte meg, kinek már nem egy becses történelmi előadásában volt alkalma gyönyörködni a közönségnek. Az érem kiosztás ünnepélyének rendjét a legközelebbi napokban állapitja meg a kamara választmánya. Különösen iparos körökben nagy érdeklődéssel tekintenek ez ünnepély sikere elé.

— **Jablánczy Sándor,** tábornok, a m. kir. csendőrség ujonnan kinevezett felügyelője tegnapelőtt Kolozsvárra érkezett, s tegnap megszemlélte a kolozsvári csendőrparancsnokság helyiségeit, megvizsgálta az ügykezelést, s látogatást tett a csendőrlaktanyában is. A tábornoknak ez az első utja, melyet Kolozsvárra tett, s mint uj főfelügyelője a csendőrségnek a budapesti után első sorban a kolozsvári parancsnokságnál kivánta a szemlét megtartani.

AZ „ELLENZEK" TÁRCZÁJA.

1897. November 11.

Az atya büne.

— **Angol regény.** —

Az „Ellenzék" számára forditotta: **AMICA.**

XV.

(Folytatás.) (46.)

Mondtam neki, hogy nem akarom, hogy ugy járjon azon leány után, a hogy teszi. Azt gondoltam, hogy ő bátoritotta fel a fiamat; de kivánsága, hogy innét elmenjen, az ellenkezőt bizonyitja. Most jobb véleményem van róla. Gáspár, most jut eszembe, Bob azt mondta, hogy az öreg Greenacre nem akarja az én farmjaimnak a haszonbérletét megujitani. Értekezni akartam veled erről a dologról, hogy mit kellene tenni.

* * *

Egy hét mult el azon emlékezetes kocsikázásnak az estéje óta, mely Pearlnek annyi könnyeibe került és a mai napig nem volt képes annyi bátorságot venni magának, hogy távozási szándékát Lady Ffrenchnek tudtára adja. De most már megtörtént; tul esett rajta, és a sötét éj kezdete előtte volt.

A hónapok gyorsan multak. Ha nem sikerül más alkalmazást kapni, kénytelen lesz az apja kivánságát teljesteni és Dartrey Clivehez menni; és elvégre mindenesetre azt kell tennie, vagy azt hallani, hogy St. Claire Rupertről a megvetés és utálat kifejezésével beszéljenek. Valóban neki nagyon kemény sorsa volt — miután arra volt kárhoztatva, hogy egész életében másnak a bünéért szenvedjen, és hogy az a más az ő atyja volt, a ki őtet bálványozta!

Egy pár nap óta a pihenőben levő társaság uj vendégekkel szaporodott, Bobbinak egy vagy két katona tiszt pajtásaival; ezen a napon néhány vendég elutazott és helyüket az ujabban érkezettek foglalták el.

— Pearl nem hallotta, hogy azok kik voltak, — őt nem érdekelték — miután idegenek voltak, — de Agáta és Agátának egykét barátnéja, kik jelenleg a Pihenőben voltak, élénk kiváncsisággal várták azoknak az érkezését, mivel a következő nap élőképeket szándékoztak rendezni.

St. Claire kisasszony Lady Cardigan Etelt, és Agátával két másik leányt az iskola szobában talált, midőn a Lady Ffrenchel való interjuwjából visszatért; beléptét zajos üdvözlettel fogadták, és mindnyájan beszéltek egyszerre.

— St. Claire kisasszony, éppen maga az, kire szükségünk van; attól féltünk, hogy sétálni ment! — Nézze — ezt a tizenhatodik századból való régi divatképes könyvet keritettük elő, és a maga véleményét szeretnénk hallani, hogy Erzsebet királyné és Sir Raleigh alter tableaujához W melyik találna jobban.

— Ki lesz a királyné? — kérdi Pearl.

— Melcombe kisasszony. Kénytelenek vagyunk őt felkérni, hogy csináljon valamit, mert máskülönben nagyon kellemetlenné tudja magát tenni. És Sir Gáspár lesz Sir Raleigh Balter; a ruhája készen van hozzá. Aztán a Wurleighi Lord képlet következik; ezt Etel és Lord Estworth fogják adni. Az „Alvó szépséget" azt gondoltam, hogy St. Claire kisasszony tudná legjobban személyesiteni.

— Én? — Oh, nem — édes Agáta, jobb szeretném, ha engem kihagynának! Én mindnyájuknak segitek az öltözködésnél, olyan mindenes leszek, de szerepelni nem tudok. Édes, ne, ne kivánja azt tőlem!

Pearl meg volt rémülve, és komolyan vette a dolgot, ugy, hogy az Agáta arcza megnyult.

— Igazán nem akar játszani? — kérdé csalódott hangon. Pedig mi néhány tableau-ban adtunk szerepet magának — ugy-e Etel?

— Igen — mint a „Fekete Brunswicherben" levő leány Sir Gáspárral, és a „Tó asszonyát" Mordaunt ezredessel, mint király, és oh még néhányban!

— Akkor Lady Etelnek kell azokat a szerepeket átvenni, — mondá Pearl komolyan.

Valóban, gondolni sem tudnék arra, hogy én azokban a tableauk-ban szerepeljek! És most válasszuk ki az öltözeteket. Én azt gondolom — ujját a jó Erzseibet királyné egyik szinezett arczképére téve, — hogy Melcombe kisasszony jól nézne ki ebben a kosztümben.

— Magának nem kellene az ö öltözetével bajlódni; ő nem érdemes arra! — szólt közbe a szép kis Morton Mari nevetve. Jusson eszébe, milyen borzasztó hühót csapott a maga Sir Gáspárral való kocsikázása felett! Ha én maga volnék, már csak azért is el mennék vele ujból, hogy őtet a sárga irigység emésszé!

Sz. Claire kisasszony elpirult. Melcombe mindig érzékeny tárgy volt, de szemtelen gorombasága az utóbbi időben majdnem elviselhetetlenné változott.

— Azonban — Estworth ma lefőzte, — mondá Agáta leplezetlen örömmel. A szépségröl beszéltünk, és Estworth azt a megjegyzést tette, hogy mily különös, hogy a szőkék között oly kevéssel találkozni, a kiknek valóban szép arczbőrük van.

„Én például csak kettőt ösmerek" — mondá — „egy tuczat ellenében, kiket nem érdemes felemliteni". Melcombe kisasszony önérzetesen mosolygott. „És ez a kettő?" kérdé édeskés hangon, természetesen azt képzelve, hogy az egyiknek őtet fogja megnevezni. „Lady Cardigan Etel és St. Claire kisasszony" volt a gyors válasz. A miért a szájam ize szerint beszélt, meg tudtam volna ott helyt ölelni, ugy-e Etel, te is ugy voltál vele?

De Etel a magas, keményitett galléru lady arczképe felibe volt hajolva és nem válaszolt; csak mosolygott magában.

— Ma egy nagyon szép férfi érkezik, a ki nagyszerü nyeremény lesz, szólt közbe egy fiatal leány, a ki eddig nem beszélt, egy Denfield Filippa nevü szép kis barna jószág. Én játszottam vele egy műkedvelői előadáson és ő nagyon ügyes. Sir Gáspár mondta, hogy ő egy másik barátjával jön, a kivel ő — Sir Gáspár — külföldön ismerkedett meg. Ebéd idejére itt lesznek.

— Hogy hivják? kérdé Agáta és Lady Etel egyszerre.

— Sir Mayne Esmondnak.

Pearl felemelte a fejét és a könyv, melyet kezében tartott, a padozatra esett. Sir Mayne Esmond, az atyja kártya-asztalának egyik törzs vendége, az a férfi, a kit csak egy fokkal gyülölt kevésbbé Dartrey Clivénél, kinek a modora őtet annyiszor meggyalázta, kinek merész és nyilt bámulata mindig vérig sértette, valahányszor az a férfi rá nézett, a Pihenőbe érkezik! Pearl ugy érezte magát, mint ha ájulás környékezné. Vajjon ő lesz-e az, a ki az atyja játék szenvedélyét és rettenetes bünének a történetét nyilvánosságra hozza?

St. Claire kisasszony rosszul érzi magát? — kérdezte Lady Etel halkan és részvéttel, mialatt a többiek Erzsébet felálló gallérja felett érveltek. Hozzak magának valamit, vizet vagy bort?

— Köszönöm, nem kérek semmit. Nagyon sokáig néztem azt a képet, azt gondolom, hogy az tett kissé kábulttá.

St. Claire kisasszony és Lady Etel jó barátok voltak, és Pearl teljes szivvel imádkozott, hogy bár Lord Estworth fedezné fel annak a drága kincsnek az értékét, melyet csak kérnie kellett és birhatta.

— Menjen és feküdjék le — a kosztümök előleges dolgát eligazitom én — ha kinyugossza magát, teázásra jobban lesz.

És, alig várva, hogy egyedül lehessen, hogy ez uj szerencsétlenség felett gondolkozzék, Pearl készséggel engedelmeskedett, és a következő órát a kételyek és aggályok gyötrelme között töltötte, egész eddig, mig a teázáshoz való csengetés felrázta azon szükségességre, hogy az ellenségével való találkozásra előkészitse magát.

XVI

Csak öt percz hiányzott az ebéd idejétől, és St. Claire kisasszony még mindig az öltözködése felett időzött, hajának az aranyos fürtjeit idegesen igazgatta a homloka felett, vagy annak a fehér orchideának a leveleivel babrált, melyet Agátától kapott, azzal az utasitással, hogy a fekete csipke ruhája derekának a mellére tüzze — és még mindig késett a lemenetellel. St. Claire Margaréta mindig szép volt, de szépsége különösen este még feltünőbb volt. Ez alkalommal halványsága még a szokottnál is igézőbbé tette.

Végre elmozdult az ablaktól ott hagyta a szobáját. Csendesen menve a lépcsőkön Lord Estworttot lent a csarnokban látta állani, egy levelet olvasva.

Itt volt az alkalom, hogy vele Sir Mayne Esmondrol beszéljen. Csendesen közeledett hozzá, éppen meg akarta szólitani, midőn azok a szavak melyeket a hallgatója jelenléteről mit sem tudva félhangon mormogott — megütötték a fülét.

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

— **Kolozsvár gránit szükséglete.** Eddig az volt a merőben helytelen, söt szabályellenes szokás a hatóságnál, hogy egyes utczák gránit burkolásánál sem irtak ki pályázatot, mint a hogy ez törvényes kötelességük lett volna, hanem egyes vállalkozókkal amolyan házi kezelés (?) módjára épittették ki egyik-másik utcza járdáját. Ennek a következménye lett, hogy a vállalkozó — nem lévén versenytársa — a lehetőleg rosszabb anyagot és a legrosszabb kidolgozásu koczkákat szolgáltatta, még pedig — nem lévén versenytársa — jó magas árakon. Hogy milyen példátlanul rosszul kidolgozott gránitkoczkákat kapott a város ettől a vállalkozótól, — arról mindenki meggyződhetik, a ki az utóbbi időben épitett járdákat megtekinti, melyek a képzelhető leghaszontalanabb dolgok ebben a fajtában. Arról is van tudomásunk, hogy az a vállalkozó, a ki utóbbi időben szállitja a koczkákat, — maga is másodkézből kapja azokat. Tehát a város eddig teljesen indokolatlan hasznot nyujtott a vállalkozónak, holott a városnak alkalma van elsőkézből is beszerezni a gránit koczkákat. Ugy látszik a hatóság is eszére tért végre, amennyiben arról értesülünk, hogy jövőre a gránit koczkákat közvetlenül a termelőktől szerzi be, ami azt fogja eredményezni, hogy azt a hasznot, melyet eddig a vállalkozó rakott zsebre, a város megtakaritja és jobban kidolgozott koczkához is fog juttni, mert a termelő rálesz utalva tisztességes termék előállitására, különben nem tudja értékesiteni a portékáját.

— **A Mária-Dorotha-egyesület** erdélyrészi köre tegnap tartotta őszi közgyülését a m. k. állami tanitóképző intézet disztermében nagy érdeklődés mellett, Heinrich Józsa igazgatónő elnöklete alatt.

Az egyesület mint mindig, ez alkalommal is gondoskodott arról, hogy a hivatalos tárgyon kivül müélvezetet is nyujtson. Ez különösen sikerült, mert az intézet IV. éves növendékei, zenetanárok, Stark Vilmos kitünő vezetése mellett igen szép és kedves kis concerttel lepték meg a nagyszámu közönséget a következő programmal:

1. „A vadász" Kückentől. „Tavaszi élet" Abttól. Éneklik a IV. éves növendékek. 2. „Az utolsó sor" költemény Várady Antaltól. Szavalja: Farkas Margit III. éves növendék. 3. „Lakadalmas" Aggházytól zongorán 4 kézre játszák: Binder Hildegard és Szász Ilona IV. éves növendékek. 4. „Stella Maris" költemény Várady Antaltól. Szavalja: Lénárd Berta IV. éves növendék. 5. „Vidámság kedve zengő" Guberttől. Éneklik a IV. éves növendékek.

A jegyző-könyv és nagyon csinosan szerkesztett titkári jelentésből kitünt, hogy az egyesület csendben de kitartó buzgalommal és nem eredménytelenül dolgozik. Különösen bizonyitja ezt a Külmnnostor-utczában az egyesület saját telkén álló „Tanitónők otthona és főző iskolája." Ez utóbbinak 8 növendéke kedves képet nyujt, midőn nagy fehér fejkendővel gazdasszonykodnak a modern kivánalmaknak egészen megfelelően berendezett konyhán.

Azonban éppen e gyors fejlődés teszi szükségessé, hogy az egyesület anyagi segédforrásokról gondoskodjék. A gyülés elhatározta tehát a nagy közönség eddig tapasztalt lelkes támogatására számitva hogy nyilvános felolvasásait november 20-tól kezdve egymásután következő négy szombaton megtartja. Ezen kivül kebeléből egy bizottságot választ a gyülés mely hivatva lesz egy bál rendezését előkésziteni,

A tartalmas, élénk eszmecserében gazdag gyülés fél hét óra után oszlott szét.

— **Kolozsvári vizvezeték és a járványok.** Az „Ellenzék" aug. számában jelezve volt, hogy Kolozsvárt járványszerüleg uralkodik a hasi hagymáz. Ámbár a „Kolozsvár"-ban valaki ezt kétségbe vonta, mindazáltal a belügyminiszter a városi orvosi hivatal jelentéséből meggyőződött arról, hogy a járvány csakugyan uralkodik s igy az Ellenzék közleménye valóságon alapul, leküldötte Farkas Jenő közegészségügyi felügyelőt, annak megvizsgálására, hogy a tiphus betegségeket nem a vizvezetéki viz ivása okozta-e? A közegészségügyi felügyelő a városi orvosi hivatal képviselőjével sorra járta azokat a házakat, a melyekben a tiphus betegek elhunytak. Kikérdezte a hozzá tartozókat arról, hogy az elhunytak milyen vizet ittak? Az tünt ki, hogy 6 halál esetnél csak két elhunyt itta a vizvezeték vizét. A miniszter e vizsgálat után elrendelte, hogy tétessék közzé: mikép elővigyázatból tartózkodjék a közönség a vizvezetéki viz ivásától. Miután azonban Fabinyi Rudolf doktor, a vegytani intézet igazgatója a vizet naponta vegyelemzi, s ez őszön nem talált a vizvezetékben olyan alkatrészeket, a melyek az egészségre károsan hatnának, a város felterjesztette ezeket a vegyelemzési eredményeket, s kérdést intézett, hogy e kedvező viszonyok mellett is kivánja-e a miniszter, hogy a közönség a vizvezeték használatától elidegenittessék? A miniszter a város eme felterjesztésére még nem válaszolt, s igy a vizvezetéki viz használata ellen hirdetés nem adatott ki. Megjegyezzük ezuttal azt is, hogy most, a vizvezetéki vizen kivül csak a Széchenyi közkut áll a közönség rendelkezésére. S miután a város főorvosi hivatala több izben kinyilatkoztatta, hogy a vizvezetéki viz megromlásának egyik főoka a fásberki istálló és trágyatelep, ennek eltávolitását, közgyülés határozata értelmében hivatalból, még a keményebb fagyok beállta előtt kellene, hogy eszközöltesse a tanács.

— **Kolozsvármegye diszfelirata.** Abból az alkalomból, hogy a király tiz szobrot állittat a magyar nemzet nagyjainak, Kolozsvármegye diszfeliratot intéz a királyhoz. A diszokmány kutyabőrre irva gyönyörü album alakban el is készült. Ez albumot Incze Elek, helybeli könyvkötő készitette. Bársonyból van, a király nevének emailirozott és aranyozott monogrammjával, mig a könyv szélein aranyozott arabeszkekkel és Kolozsvármegye diszes czimereivel. E könyv elkészitésével Incze bebizonyitotta, hogy nemcsak Budapesten, hanem itt is lehet ilyen diszmüveket késziteni és pedig ólcsóbban, mint egyebütt. A kutyabőrre aranynyal és fekete tussal Lázár J. Ödön irta fel a feliratot és igazán remekelt vele. A ritkaszép feliratot közszemlére tették ki Frank-Kis János üzletének kirakatában, a hol bárki megtekintheti.

— **Uj gépraktár.** A Solymosi és Koss kolozsvári gépgyára, a mely első rangu ma az egész országrészben, nagyszabásu állandó raktárt rendez be a hid-utczai Angol királyné-szálloda utcza felőli nagy termében. A raktárban mozgásba hozható gépeket egy nagyobb motorral fogják hajtatni, hogy a vásárlók megitélhessék a gépek jóságát és tartósságát. A raktárban a gazdasághoz és a különböző iparhoz szükséges szerszámok is lesznek. Szükségesnek tartjuk felemliteni, hogy ez a czég a targonczákat, eke és más szerszámok és gépek farészeit mind a székelyföldön állittatja elő ügyesebb kézmüvesekkel. Ez által egyrészt munkát ad a székely népnek, másrészt kézzel gondosan kidolgozott tartós gyártmányokat hoz forgalomba. Az idén targonczát több ezer darabot készitettek a gyár részére a székelyföldön.

— **Három község pusztulása mérgezés miatt.** Nevezetes inditványt adott be egy választmányi tag az E. M. K. E. választmányának, a melynek tudvalevőleg alapszabályszerü feladatai közé a magyarság megmentese is tartozik. E beadvány elő adja, hogy a székely földön év tizedek óta egy gyufa gyár áll fenn. E gyárnak három község: u. m. Parajd, Alsó és Felső Só falva lakossága szolgáltatja a munka erőt. A gyár oly primitiv módon van berendezve, hogy a gyujtó készitéshez hevités utján elő keszitett mérgező anyagok gázai a munka helyeket egészen megtöltik. E mérget a szegény székely munkások belélégzik, börük porusain be szivárog az s a legerőteljesebb egyének is pár év alatt munkaképtelenné lesznek s életük ezentul a nyomoré és hosszu, kinos haldoklásból áll, mely alatt az életerö küzd a mérgetől szét málló szervezettel. Egy derék orvosa van e vidéknek. E férfiu évekkel ez előtt többször inditványozta, hogy a gyárat a közegészségügyi követelményeknek megfelelően rendezzék be.

A tulajdonos azonban, a kinek milliónál nagyobb vagyont szerzett a székely nép halált megvető, önfeláldozó munkája, megtagadta ezt, kijelentvén, fenyegetőzvén, hogy inkább elviszi a gyárát erről a vidékről, mely mindenesetre forgalmat, választásoknál pedig szavazatot biztosit. Tényleg át is akarva helyezni a gyárat Kolozsvárra, már telket is vásárolt, azonban szándékával felhagyott, mert itt megkövetelték, hogy a gyárát a közegészségügyi követelményeknek megfelelően rendezze be. Ettől azonban elment a kedve, s a gyárat a régi helyén hagyta. Miután három község pusztuló népéről van szó, kiknek még ivadékaik is satnya szervezetüek a szülők betegsége miatt. A gyár megfelelő berendezése pedig alig 10—20 ezer frtba kerül. inditványozó azt javasolja az EMKE választmányának, hogy a dolgot megyei választmánya által tüzetesen vizsgáltassa meg s irjon át az illetékes forumokhoz, a melyek a gyárost rá szoritsák, hogy a gyárát a közegészségügyi követelményeknek megfelelően rendezze be.

Érdekes felemliteni, hogy a gyufagyárból rokkantan kikerülő női és férfi munkások sehol még könnyebb szolgálatot sem kapnak, mert bőrük kipárolgása és lehelletük a gyári munka miatt még hónapok multával is oly nehéz szagot terjeszt, hogy senki sem tudja közelében kiállani. Szép a berendezés a mérges gázakat fejlesztő állami foncsor és kohó müveknél. Például a fernezelji mü amaz osztályában, a hol mérges gázak kerülnek a levegőbe csak is erőteljes munkásokat alkalmaznak,

Ezeknek naponta egyszer erős táplálékot adnak, a mit felügyelet mellett kötelesek elfogyasztani. Ha valamelyik munkásnak a szervezete sinleni kezdi a munkát, azonnal áthelyezik onan más, egészséges levegőjü munka körbe; pedig itt, e beczézett munkások mind oláhok. Mig amott a székelység satnyul, és pusztul; azonban ennek árán a gyártulajdonos gazdagodik,

E pusztulással arányban gyengül az állam ereje.

— **Tizenhárom tüzvész.** Egy-két eset is elég szererencsétlenség, hát még ily tömegben, miként ebben az évben Alsó-Csernátonban előfordult. A lakoság már valósággal már meg van rémülve, s különösen éjszaka, mikor eljött a nyugalom ideje, elfogta Alcsernáton községet a rettegés, mely tovaüzi a békés nyugalmat s kétségek között virraszt apraja-nagyja, hol ütött ki az éjjel ismét a pusztitó vész, miután ily tömeges tüzvész csakis gyujtogatásból keletkezhetik, a hatóság közbelépése és legerélyesebb intézkedései válnak szükségessé. Az éjjeli őrség pontos szolgálata és csendőrség kirendeltség iránt való intézkedés az első teendők, a mi ha czélhoz nem vezetne, a nyomozások eredményéhez képest statárium által is helyreállitandó a község biztonsága és nyugalma. Legutóbb Csiky Lázár körjegyzőnek gazdasági épületei és csüre estek áldozatul a pusztitó elemnek. Tüzkárt szenvedtek Pethő József, Domokos János, Fetés József, Makó János, Bartha Pálné, Rápolthy László, Végh Pálné, Kisztándy András és Boga Péter, Cseh Gyula. György Mihály, ezek közül némelyek már másodszor is. A vármegye alispánja a vészes helyzet megszüntetése érdekében óvó rendelkézéseket tett.

— **A felakasztott Lueger.** Grácban akasztották őt fel, mialatt Bécsben a parlamentben lármázott. A dolog tehát igen rendkivüli és hihetetlen volna, ha nem akadna rá egyszerü magyarázó kulcs. Grácban fölakasztották, ez tény, bizonyitja a 236. és 47. számu gráci városi rendőr, akik őt hajnaltájban leemelték az egyik utcai lámpásról, ilyen vastag hurokra kötve vigan lóbálta őt a hajnali hideg fuvallat. Hogy Bécsben a parlamentben zajongott ugyanebben az időben, az is tény, bizonyitják a bécsi riportok Ugyanaz a Lueger Károly doktor, valamennyi izraelitának saját külön Antikrisztusa, Bécs főpolgármestere. Hogyan történhetett ez a — Igy:

Grácz honatyái egy borus napon elhatározták, hogy a nagy Luegernek szobrot emelnek a Ringplatzon. Kifaragtatták tehát Luegert és elhelyezték nagyon szép beszéd kiséretében. Az idők azonban elváltoztak, mig Grácban is. Egy ködös éjjel az eltávozott idők egynéhány kortársa kapta magát és halálra itélte a Ringplatz Luegerjét. Leemelték piedesztáljáról, hurkot vetettek nyakára és a legközelebbi lámpásra fölakasztották. Mindez az éj leple alatt történt, ugy, hogy a gráci emberiség csak másnap értesülhetett a rendkivüli eseményről. A rendőrség most keresi a tetteseket, természetesen sikertelenül, Lueger pedig beleirja naplójában a tegnapi rubrikába: Eugem 1 és 3 óra közt fölakasztottak Stájeren. Az idő ködös volt.

MUVÉSZET.

Bánk-Bán. A legjobb magyar tragédiát és a legjelesebb Bánkot tegnap szépen ünnepelte a kolozsvári közönség. A szinház zsufolásig meg volt telve, egyetlen üres hely nem volt.

Régen tudja a közönség, hogy E. Kovács Gyula a legnagyobb magyar tragikus. Ám mióta idegen és világhirü müvészek is bemutatták tudományukat a mi szinpadunkon, kétszeresen élénkké vált az a tudat; most a közönség rájött, hogy a mi tragikusunk nemcsak mint magyar szinész, hanem egyébként is egyike a legnagyobbaknak.

Tegnapi előadáson sok ambitióval játszottak a szereplők is. Kovács Gyula Bánkja hatalmas és erőteljes volt, mint mindig. A közönség valósággal ünnepelte ez estén s előadás végén is többször föl kellett huzni a függönyt, hogy a lámpák előtt megjelenjen. Szentgyörgyi Tiborcza a maga természetes egyszerüségében olyan müvészi alakitás, melynél igazabbat és meghatóbbat magyar szinész nem produkál. Klenovics is sok gondot forditott Peturjára. Elismerjük, hogy tegnapi sikere figyelemreméltó volt. Többet kellene foglalkoztatni ilyen szerepekben. Janovics Biberachból alattomos, csuszó mászó embert csinált. Miért? Nem hiszem, hogy ő ezt a felfogást tartaná helyesnek. Maszkja egészen ellenszenves alakká tette. Füredi sehogy sem tudta magát beleképzelni szerepébe. Ennyi élhetetlenséget és gyávaságot még Ottoról sem teszünk föl. Pataki elhibázta a dolgát, minden volt, csak nem Endre. Bartos Mikhálja és Török Simonja jelentéktelen.

A női szerepek közül Gertrudist Szerémy Gizella játszta. Voltak sikerült részei is, ám tavaly több gondot forditott rá, s nagyobb sikere is volt benne. György Ilona Melindája az első felvonásban szépen indult, a többi felvonásban már esett. Solti Helén Izidorája kedves jelenség.

A ruhák az olasz előadás után kirivóan kopottak, a hátsó diszlet és rejtekajtó tulságosan fakó. Az udvari személyzet ruházata szegényes. Ebből ugyan nem látszik, hogy mire pazarolják az ország pénzét. Meglepően szép az utolsó felvonás uj diszlete. Ebben a felvonásban azonban az Endre király béres csizmái bántóan kirittak a keretből.

*

Szinházi hirek. Küry Klára, a Népszinház kitünő müvésznője a ma esti gyorsvonattal érkezik Kolozsvárra. A müvésznő felléptei iránt rendkivül nagy érdeklődéssel mutatkozik; már tegnap a reggeli órákban meg kezdődött az élénkség a szinházi jegypénztárnál.

A müvésznő felléptei már csak azért is rendkivül érdekesek, mert három teljesen különböző szerepben mutatja be a müvészetét. Trilby, Teréz — a Kék asszonyban — és Erzsike a Sárga csikóban. Ez utóbbi szerepet Megyeri igazgató felkérésére játsza Küry Klára, hogy az Emke közgyülés alkalmából rendezett diszelőadás, eredeti magyar népszinmü előadás lehessen. A müvésznő ma levélben tudatta az igazgatóval, hogy Trilby hires dalát az Auclair de la lune-t ő maga énekli a szinfalak közt, s a Sárga csikóban is elénekli betétül kedvencz dalát a „Selyem kendő"-t; a Kék asszonyban pedig a hires Larilettót.

IRODALOM.

Megjelent az 1898. évi Kincses kalendárium. Naptári része különösen figyelemre méltó. Ez a naptár három részből áll. Az elsőben adja a hónap és hét napjait, római katholikusok, protestánsok, görög-oroszok és izraeliták naptárát. Időjárást. Bolygók járását. Hold fényváltozásait. A második részben külön oldalon a nap és hold keltét, nyugtát minden napra, a légsulymérő, hőmérő állásáról stb. szóló személyes följegyzésekre helyet hagyva. Négy ételsort. A havi gazdasági, ház körül, mezőn, erdőn, réten, szőlőben, pinczében stb. való tennivalókat. Lekszikális modorban, abc-rendben konyhai reczepteket. Ez adatokat minden hónapra külön adjuk. A harmadik részben minden napnak külön rovatot szenteltünk. Kempis Tamás egy mondásával, hazai és külföldi hires emberek kevésbbé ismert egy-egy szentencziájával és itt adjuk 1848—49-iki szabadságharczunk eseményeit az ötven esztendős évforduló emlékére. A Kincses Kalendárium ára: Szines boritékba kötve 1 frt. Angol vászonkötésben 1 frt 50 kr. Franczia szattyánbőrkötésben 2 frt 20 kr. A Kincses kalendárium megrendelhető Rákosi Jenő Budapesti Hirlap ujságvállalatánál, Budapest, VIII, Rökk-Szilárd-utcza 4. Kapható továbbá az összes könyvkereskedésekben.

GAZDASÁG.

Gyümölcsfa-csemeték, diszfák és cserjék eladása. A helybeli kertészeti egyesület az idén is nagy mennyiségü magas törzsü és puja gyümölcsfa csemeték, diszfákat és diszbokrokat árusit el. A megrendelést Biró János gyógyszerész, egyleti pénztárnok fogadja el. A kertészeti egyesület nagy szolgálatot tesz különösen azzal, hogy a törpe gyümölcsfacsemeték és diszfák tenyésztésével kiszoritja a külföldi hasonló termékeket, melyekért évente százezrek vándorolnak külföldre. A gyümölcsfa csemeték darabját egyleti tagok 20 kr., nem tagok 25 kron szerezhetik meg. Kathalogust Biró János gyógyszerész bérmentve küld.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék" táviratai, telefon tudósitásai, és sürgöny-levelei.)

Minisztertanács.

Budapest, nov. 11.

Tegnap délután minisztertanács volt, a melyen a még mindig Kalteinleitgebenben időző Dániel Ernő báró kereskedelemügyi miniszteren kivül a kabinet valamennyi tagja részt vett.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, nov. 11.

Az országgyülési függetlenségi és 48-as párt Kossuth Ferencz elnöklete alatt tegnap este tartott értekezletén foglalkozott Luby Gézának a pártkörből való kilépésével, s azt minden hozzászólás nélkül vették tudomásul. A békés-gyulai jelölés ügyében Meszlényi Lajos azon inditványát fogadták el, hogy a párt a maga részéről jelöltet nem állit, Bartha Miklós győzedelmét minden telhető módon előmozditja, s Bartha támogatására külön a kerület vezérférfiait is felkérik.

Romániából.

Bukarest, nov. 11.

Az egész román sajtó foglalkozik Bánffy miniszterelnök azon válaszával, melyet Serbán interpellácziójára a Jeszenszky ügyre vonatkozólag mondott. Leginkább szemére vetik a miniszterelnöknek, hogy válasza egyáltalában nem csillapitotta le a kedélyeket, inkább azt mutatta, hogy előbb magyar ember, és csak azután politikus.

Bukarest, nov. 11.

Az orvosi egyetem zsidó hallgatói gyülést tartottak az uj véderő javaslatnak az „idegenekre" vonatkozó határozmányai ellen. Méltatlannak és igazságtalannak mondják azon törekvést, mely arra irányul, hogy a zsidókat a hadseregből és az iskolából kizárják, mert a zsidók hazafisága erre okot nem szolgáltatott. Ezen értelemben emlékiratot is szerkesztettek, a melyet több nyelvre leforditva, a külföldi parlamenteknek is megküldöttek.

Fáklyásmenet.

Budapest, nov. 11.

Dr. Herczegh Mihály egyetemi rektor és dr. Török Aurél egyetemi tanár inditványt nyujtottak be az országgyüléshez az iránt, hogy a Gellérthegy ormára Pantheont állitson föl a nemzeti kegyelet. Ezt az inditványt maga Szilágyi Dezső, a ház elnöke terjeszti az országgyülés elé s igy annak elfogadása máris biztositva van. Az egyetemi ifjuság föllelkesedve a nemzeti szövetség e nemes lépésén, szövetkezett a fővárosi összes felsőbb tanintézetek halgatóival s tegnap estve fényes fáklyás menetet rendeztek.

Az ifjuság estve 8 órakor vonult az országos Nemzeti Szövetség palotája elé, a hol az ifjuság nevében Komáromy Zoltán joghallgató mondott üdvözlő beszédet. Herczegh Mihály rektor meghatva köszönte meg az üdvözlést. Beszélt még Barthos Andor miniszteri titkár.

József Ágost vadászata.

Mármaros-Sziget, nov. 11.

Mármaros-Szigetről távirják: József Agost főherczeg kedden fejezte be mármarosi medvevadászatát és Augnste főherczeg asszonnyal este fél 8 órakor érkezett a főispán fogatán Kabolya-Polyánáról a mármarosszigeti vasuti pályaházhoz, a hol Rosner Ervin báró főispán, tisztelgett a fenséges pár előtt. Az első osztályu várótermet a főispán délszaki növényekkel, szőnyegekkel gazdagon feldiszitette és a főherczegek itt estebédet adtak, a melyre a főispán, Libits jószágigazgató és Szabó Adolf erdőigazgató voltak hivatalosak. Az estebéd 10 órakor ért véget. A főherczeg kitünő hangulatban volt és kellemesen emlékezett vissza az itt töltött napokra. A fenséges pár az éjjelt a vasuti kocsiban töltötte és a hajnali gyorsvonattal Budapesten át Alcsuthra utazott.

A vasutasok öröme.

Budapest, nov. 11.

A m. kir. államvasutaknak a fővárosban alkalmazott altisztjei és szolgái körében nagy az öröm. — A kereskedelmi miniszter ugyanis figyelembe véve a fővárosban mindinkább sulyosabbá váló drágaságot, a kisebb javadalmazásu altiszteknek és szolgáknak megadta a 10%-os pótlékot, mely visszahatólag a f. évi január elsejétől számitva, most kerül kiosztásra az illetők között.

Önálló vámterület.

Budapest, nov. 11.

Bánffy Bécsbe utazott s ma kihallgatáson van a királynál a Bilinszky-ügyben.

Ha Ausztriában **deczember 1-ig nem szavazzák meg** második olvasásban **a provizoriumot** az osztrákok, a magyar kormány azonnal a képviselőház elé lerjezti **az önnálló vámterületről szóló törvényjavaslatot**.

Kongresszus.

Budapest, nov. 11.

A katholikus kongresszust a főrendiházban a herczegprimás ma d. e. megnyitotta.

Beszéde végén nagyon lelkesen éljeneztek, midőn azt mondta, hogy dicsőségünket ne egymás legyőzésében, hanem a szent ügy diadalában keressük.

Ezután megválasztották az igazoló bizottságot, melynek elnöke Schlauch Lőrincz lett.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a **női felöltőket** (confection) hely szüke miatt **teljesen felhagyom,** ennél fogva mai naptól raktáromon levő készletet **gyári áron és alul is árusitom el.**

Kiváló tisztelettel:
Jeszenszky Ferencz.

Iskola Alapítvány - Kolozsvár Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca

HIRDETÉSEK.

Sz. 6871—897. 909. (1—1)
tlkvi.

Árverezési hirdetményi kivonat.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Horváth Flórián végrehajtatónak Hircz Silip hagyatéka és társai végrehajtást szenvedők elleni közösség megszüntetés és 20 frt 45 kr. költség és járul. iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék, a kolozsvár-vidéki kir. járásbiróság területén levő M.-Fodorháza községben és határán fekvő következő ingatlanokra és pedig a) A m.-fodorházi 135. tjkvben a végrehajtató Horváth Flórián és vhjtást szenvedők Hircz Silip, Csupéj Juon, Csupéj Jákob és Puskás Juonné, sz. Csupéj Nasztaszia nevén álló A. I. 2—10. 12—20. rend. 684_1, 747_1, 748_1, 767_1, 814_1, 838_1, 885_1, 887_1, 889_1, 1033, 1180_1, 1181_1, 1327_1, 1329_1, 1425_1, 1433, 1628_1. 1695_1, 1737_1, 1881_1, 2017_1, 2018_1, 2019_1. hrsz. ingatlanokra, mint külsőségekre együttesen 657 frt becsértékben, b) A m.-fodorházi 281 tj.-ben a m.-fodorházi gör. kath. iskola, Hircz Silip, Csupéj Juon, Csupéj Jákob és Csupéj Nasztaszia férj. Puskás Juonné nevén álló A -|- 1. rend. 182, 183 hrsz. belső háziastelekre 205 frt becsértékben, c) A m.-fodorházi 263. tjkvben Felekán Szimion, Hircz Silip, Csupéj Juon és Csupéj Jákob nevén álló A -|- 1. rend. 1294_1 hrsz. külsőségre 44 frt becsértékben az árverést, mint ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1897 évi november hó 30-án délelőtt 10 órakor** M.-Fodorháza község elöljárósági irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kolozsvárt, 1897. augusztus 19. napján.

Dr. Szentkirályi Gyula,
kir. tvszéki biró.

HASZONBÉR.

Szombatfalván,

a székely-udvarhelyi vasuti állomás mellett,
a várostól csak a vámsorompó által választva el,
egy jóerőben álló

tagositott birtok

haszonbérbe kiadó.

A gazdaság áll, az udvartelken kivül, körülbelöl **140** hold szántóból és **40** hold kaszálóból. — Ide tartozik egy fedéleserép gyár, mely évenkint 450,000 fedélcserepet és 75,000 téglát ad el. Továbbá albérletbe adható korcsmaházak, zsellér-telkek és tégla-vető helyek. Értekezni lehet **Szent-Királlyi Árpáddal, Szombatfalván u. p.: Székely-Udvarhely.** 890. 6—20.

Kiadó szálloda—vendéglő.

Kolozsvár legjobb forgalmu helyén a vasuti állomástól bevezető Nagy-utcza 6-ik és Nagyhid-utcza 7-ik számu telekkel összeköttetésben álló

Aranysas szálloda és vendéglő

1898 január 1-től teljes berendezéssel vagy a nélkül kiadó.

Bérlet tárgyát képező szálloda két egymással összeköttetésben álló nagy udvarból, 10 csinos vendégszobából, nagy istállókból, italmérési és megfelelő mellékhelyiségekből áll.

Értekezhetni lehet Kolozsvárt, Nagyhid-utcza 7. szám alatt a **tulajdonosnál.**

910. 1—2.

Uj kályhás üzlet!

ELSŐ MAGYAR AGYAGÁRU ÉS KÁLYHAGYÁR
KÉPVISELŐSÉGE KOLOZSVÁRT.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, miszerint
Kolozsvárt, Belmonostor-utcza 7. sz. alatt

első magyar agyagáru és kályha-gyár

készitményeiből egy
agyag-, porczellán-, majolika- és ó-német kályhagyári
RAKTÁRT

nyitottam és igy azon helyzetben vagyok, hogy e gyártmánynyal ugy a külföldi, mint a hazai összes gyártmányokkal szemben a versenyt kiállom és ezen elismert minőségü gyártmányokat oly bámulatos olcsó árban szállitom, hogy ezáltal a t. közönségnek megelégedését teljes mértékben ki fogom érdemelni.

Nagybecsü bizalmát és megrendelését kérve, vagyok
kiváló tisztelettel

823.10—10. **KOZEL JÓZSEF.**

—(Szakértő kiszolgálás jótállás mellett.)—

UJ KÁLYHÁS ÜZLET! UJ KÁLYHÁS ÜZLET!

Uj kályhás üzlet!

SZÜLŐK FIGYELMÉBE!
Iskolai czikkek legolcsóbb és legjobb beszerzési forrása!

Van szerencsénk a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy a helyi piaczon
—(Hid-utcza 2. szám alatt)—
a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **egészen uj**
papir,- iró,- rajz,- festészeti és iskolai-szer
816.20—20 **kereskedést**
rendeztünk be és azt törvényszékileg bejegyzett saját czégünk alatt folytatni fogjuk.

A midőn még t. megbizóinkat teljes megelégedésükről előre is biztosithatjuk, kérjük uj vállalatunk szives támogatását mely kérésünk megujitásával vagyunk

Kolozsvárt, 1897.

Kiváló tisztelettel

KRISIK és GOPPOLT
papirkereskedők Kolozsvárt.

SCHÉFER ANDRÁS

—(úri divat, kalap- és fehérnemü üzlete Kolozsvárt)—
A FŐTÉR ÉS MONOSTOR UTCZA SZEGLETÉN,
(Plébánia épület, a volt RÁCZ LAJOS-féle bolthelyiségben.)

Van szerencsém a n. érd. helybeli, valamint a vidéki közönséget tisztelettel értesiteni, hogy üzletem **egész ujonnan rendeztem be** és különösen ajánlom bel- és külföldi **kalapraktárom,** valódi angol **felöltő különlegességeket, esernyők, galléros esőköpeny, vadászkabátok és harisnyákat, angol utazó plaideket, kocsitakarókat, utazó bőrönd, dohány, szivar és zsebtárczákat,** továbbá **ing, gallér, kézelő, zsebkendő, kesztyük,** Jaeger tanár-féle **normal férfi ing** és **nadrágok, nyakkendők, sétabotokat nagy választékban, feltünő olcsó árak és pontos kiszolgálat mellett.** — Szives tudomásra hozom még, hogy minden **szombaton** a fennemlitett árukat teljesen **leszállitott árban adom el.**

Elvem jó árukat tartani és szolid árak mellett. — Nagyérdemü vevőim bizalmát teljesen kiérdemelni.

Becses pártfogást kérve maradok

kiváló tisztelettel

895. 3—20. **SCHÉFER ANDRÁS.**

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisitatlan külföldi borok
·Portbor·
·Sherry·
·Madeira·
·Marsala·
·Malaga·
Tarragona sál.
Legjobb bevásárlási forrása
Raktár:
SZELE MÁRTON
urnál.
(584. 14—20)

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. véd-jegyét és aláirását tünteti fel.

A MOLL A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg **MOLL A.** védjegyét tünteti fel és „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva.

A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszer. — Egy eredeti üveg ónozott ára 90 kr.

Moll Salicyl-szájvize.

(Főalkatrésze: füzölysavas szikső.)

A mindennapi szájtisztitásnál különösen fontos bármely koru gyermekek, mint felnőttek számára; mert e szájviz a fogak további épségét biztositja s egyszersmind évszer fogfájás ellen. Egy Moll A. védjegyével ellátott üveg ára 60 kr.

Fő szétküldés:
MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs, I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár **Kolozsvárt:** Wolff J. gyógysz. — **Deésen:** Nik Ferenczné. — **M.-Vásárhelyt:** Bucher Károlynál. — **N.-Enyeden:** Kovács József gyógysz. — **S.-A.-Ujhelyen:** Malartsik G. 116. 83—52.

Cserefa

400 szál eladó Gagyban.

Posta és vasutállomás Székely-Keresztur.

A fákat megmutatja **Barabás György** erdő-ör. Ajánlatok intézendők **Szent-Királlyi Árpádhoz, Szombatfalva, u. p.: Székely-Udvarhely, Deczember 15-ig.**

905. (2—3.)

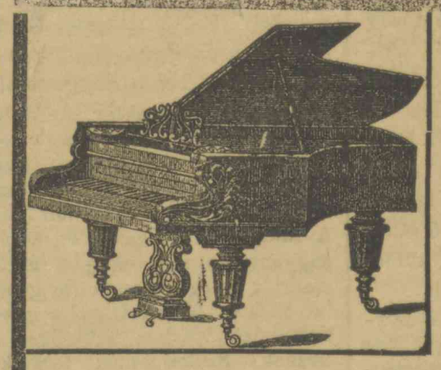

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja sétatér-utcza 12. sz. alatt levő

ZONGORA, HARMONIUM ÉS CZIMBALOM

nagy raktárát

a helybeli és vidéki közönség becses figyelmébe, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák raktáron, a melyek **350 frttól 1200 forintig** terjedő árakban — 6 évi jótállással — **részletfizetésre is** kaphatók.

Vannak raktáron **iskolai és templomi czélra harmoniumok,** valamint Schunda-féle **czimbalmok 60 frttól 300 frtig,** szintén igen nagy választékban és gyári áron kaphatók.

Mindennemü **zongora és harmonium javitás** elvállaltatik s a **zongora-hangolásokat** a czég alkalmazottja: **MERHUT JÓZSEF** a budapesti Zene-Conservatorium volt hangolója, a legpontosabban eszközli.

50.240—*. Szives párttogást kér **TRISKA J.**

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodás ellen a legjobb hatásu szer a **RÉTHY**-féle

pemetefű-czukorka,

mely ezen bajokat gyorsan megszünteti. Kapható minden gyógyszertárban. Egy doboz ára **30 kr.** 5 dobozzal **1 frt 50 krért** bérmentve küld

RÉTHY BÉLA
gyógyszerész Békés-Csabán.

Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláirásom látható.

822.12—50

A Kolozsvári közuti vasut r. t. mint a **Magyar Általános Hitelbank szénosztályának képviselősége.**

Központi iroda: Belmagyar u. 6. Raktár: Vasut mellett, saját telepén.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a t. közönséget értesiteni, hogy a magyar általános hitelbank szénosztályának képviseletével s illetve urikány-zsilvölgyi (lupényi) kőszén bányákból származó s alatt osztályozott szénanyagok kizárólagos eladásával bizattunk meg.

Eladási területünk:

1. Kolozsvár város és vidéke;
   a következőleg felsorolt vasutvonalak:
2. Kolozsvár—Mezőtelegd;
3. Kolozsvár—Deés—Zilah; 554. 46—x.
4. Deés—Beszterce;
5. Kolozsvár—Gyéres—Kocsárd—Tövis—K.-Kapus;
6. Gyéres—Torda;
7. Kocsárd—Marosludas—Marosvásárhely—Szászrégen;
8. Marosludas—Beszterce;
9. Tövis—Gyulafehérvár—Piski—Petrozsény;
10. Gyulafehérvár—Zalatna;
11. Piski—Vajdahunyad.

Az eladásra kerülő elismert kitünő minőségü szén következő osztályozás szerint szállittatik:

1.	Lupényi darabos szén.	6.	Lupényi porment. akna szén II.
2.	„ salon szén.	7.	„ aknaszén III.
3.	„ koczka szén.	8.	„ dara szén.
4.	„ dió szén.	9.	„ raktári perszén.
5.	„ rostált akna szén. I.	10.	„ kovácsoló szén.

Azonkivül elfogadunk megrendeléseket:

I a felső-sziléziai (zaborczai) bánya dió pirszén
I a „ „ „ kocka „ szállitásra.

Az eladás helyt Kolozsvárt **bérmentve házhoz szállitva** többi állomásokra Lupény állomáson kocsikba rakva, esetleg megállapodás szerint rendeltetési állomásra bérmentve eszközöltetnek.

Árakkal, méltányos szállitási feltételekkel s egyébb a szénszállitásra vonatkozó felvilágositással bármikor s postafordultával szivesen szolgálunk.

Pontos, gyors és kifogástalan szállitásra kiváló gondot ferditünk. Megrendelések csakis hozzánk czimzendők.

Kolozsvár, 1897. év junius havában.

A kolozsvári közuti vasut r. t. mint a
Magyar Általános Hitelbank szénosztályának képviselősége.

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 88. szám.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.